

מסורת הש"ס

(א) (תפנית 1:1) (ב) (פירושין 1:1) (ג) (תפנית 1:1) (ד) (תפנית 1:1) (ה) (תפנית 1:1) (ו) (תפנית 1:1) (ז) (תפנית 1:1) (ח) (תפנית 1:1) (ט) (תפנית 1:1) (י) (תפנית 1:1) (יא) (תפנית 1:1) (יב) (תפנית 1:1) (יג) (תפנית 1:1) (יד) (תפנית 1:1) (טו) (תפנית 1:1) (טז) (תפנית 1:1) (יז) (תפנית 1:1) (יח) (תפנית 1:1) (יט) (תפנית 1:1) (כ) (תפנית 1:1) (כא) (תפנית 1:1) (כב) (תפנית 1:1) (כג) (תפנית 1:1) (כד) (תפנית 1:1) (כה) (תפנית 1:1) (כו) (תפנית 1:1) (כז) (תפנית 1:1) (כח) (תפנית 1:1) (כט) (תפנית 1:1) (ל) (תפנית 1:1)

שיהו מרעין בחורשין ומלקטין עצים בשדותיהם ומלקטין עשבים בכל מקום חוץ מתלתן וקוטמין נטיעות בכל מקום חוץ מגרופות של זית ומעין היוצא בתחילה בני העיר מסתפקין מומנו ומחכין בימה של טבריא ובלבד שלא יפרוס קלע ויעמיד את הספינה ונפנין לאחורי הגדר ואפילו בשדה מלאיה כרכובים והמחכים בשבילי הרשות עד שתרד רביעה שניה ומסתלקין לצדי הדרכים מפני יתירות הדרכים והתועה בין הכרמים מפסגין ועולה מפסגין ויורד וימת מצוה קונה מקומו: שיהו מרעין בחורשין אמר רב פפא "לא אמרן אלא דקה בגסה אבל דקה ברקה וגסה בגסה לא וכל שכן גסה ברקה דלא: ומלקטין עצים משדותיהם בלא אמרן אלא בהזמין והיני אבל בשאר עצים לא ואפילו בהזמין והיני בלא אמרן אלא במחוכין אבל בתלושין לא ואפי' במחוכין ילא אמרן אלא בלא אבל ביבשים בלא ובלבד שלא ירש: ומלקטין עשבים בכל מקום חוץ משרה תלתן למימרא דתלתן מעלו לה עשבים ורמיניה תלתן שעלתה עם מיני עשבים אין מחייבין אותו לעקור אמר רב ירמיה לא קשיא כאן לורע כאן לזירין לורע קשו לה עשבים דמכחשי לה לזירין מעלי לה דכי קיימי ביני עשבים מירכבא איבעית אימא יכאן לאדם כאן לבהמה דכיון דלבהמה הוא דורעה עשבים נמי מיבעי לה ומנא ידעינן א"ר פפא שאריה משארי לאדם לא שאריה משארי לבהמה: וקוטמין נטיעות בכל מקום חוץ מגרופות של זית פ' ר' תנחום ר' בריים משום זקן אחד בביית כביצה בקנים ובגפנים מן הפקק ולמעלה ושאר כל האילנות מן אוכו של אילן ולא מן חודו של אילן מן חדש שאינו עושה פירות ולא מן ישן שהוא עושה פירות ממקום שאינו רואה את החמה

מרוכה פרק שביעי בבא קמא

פא.

עין משפט
נר מצוה

קמא א מ"י פיה מה' מקי ממון ה' ג פ' א חמג עשין טו עור ח"מ סימן רע"ג: קב ב ג ד מ"י שם ט"ז טו"מ סג: קמא ה ר ו מ"י פ"ב מהלכות כלאים הלכה ו והלכה ח והלכה ט והלכה י קמג לחון רפ עוש"ע י"ד סימן ר"ז ספיק ע: קבג ח מ"י פיה מה' מקי ממון ה' ג פ' ד סמג עשין טו טו"מ סימן רע"ג:

מוסף רש"י

שיהו מרעין בחורשין. שיהא כל אדם מולין בהמיו לנעוה ישר על חבירו ולא יקטר בעל היער, משום דלא לקרייה קלי (שורבין י"ג). ומת מצוה קונה מקומו. לקבוצה שם (סוטה ח"ג). שאלה הקהה פקוק ופסוס בה וברכות כ"ח.

הכי אמר רב פ"ק דביא (דף ו. ו) (שם) זיו"ט שני יתעסקו בו ישראל אפילו זיו"ט שני של ר"ה כ"ש מילה דשרי ע"י נכרי איסורא דאורייתא בשנת דפרי נהלכות גדולות ושרי נמי ע"י ישראל זיו"ט שני של ר"ה ומיהו אין זה ק"ו דמן הדין הוה ליה למשרי לקבור מת

בשנת אלף לפי שהוא מכושר ומגונה ומצמיח שנתקרב בשנת ששעשה באיסור שנת אפילו ע"י נכרי מידי דהוה אהיהא דמתן צדק השואל (שנת דף קנ"א). עשה נכרי ארון ומפר קבר אס בשביל ישראל לא יקבר בו עולמית ולא שרי בכדי שיעשו כמו נמי מטעם דפרישית ותדע דהא במת שריא כרמלית כדאמרין בהנמניע (שם דף נ"ד). גדול כבוד הבריות א"כ כ"ש דהוה ליה למשרי לקבור ע"י נכרי אלף על כרחק טעמא הוה דפרישית וא"ש נמי הא דאמרין בפ"ב דביא (דף נ"ג). אמימר שאל למיכאל עינא אפי' זיו"ט שני של ר"ה ופריך והאמר ר' רבה מת זיו"ט שני יתעסקו בו ישראל מה שאין כן בבילה והשתא מאי פריך מביאיה והא לריכ מולה אית לן למשרי טפי אפי' ממת דכסוף מפנין (שנת דף קט"ז). אמר דכל זרי מולה נעשין על ידי ארמאי בשנת ומיכאל עינא דמתה התם תחלה שאין בו סכנה ואומר לנכרי ועושה אפי' איסורא דאורייתא א"כ אית לן למשרי בק"ו ממת אפי' לכוש סמנין ביום טוב שני של ראש השנה על ידי ישראל ולמאי דפרישית אחי שפיר דליבא ק"ו:

חוץ מגרופות של זית. פירש בקונטרס מלא שני אגרופין ובערין פירש מגרופים ענפים וענפי הית קרוין גרופים כמו יחור תחלה ומורה בגפנים שכל אחד יש לו שם לבדו והביא הא דאמר בגדאשית רבה ואתה קח לך מכל מאכל אשר יאכל וזמורות לנטיעות יחורי לתאיש מגרופות לזימס: ומעין היוצא בתחילה בני העיר מסתפקין (בבבא). למאי דאמר לקמן דמנאס שהמה יהושע אפי' בחו"ל יש לתמוה הא דאמר צדק כל הללמים (פ"ו דף קמ"ז. ו) (שם)

המשתחוה למעין מימיו מהו לנכסיס ופשיט ליה מהא דאמר מים של רבים אין נאכרס ומשני דנבעי מארעיה והשתא אחי של רבים הס ממנאי יהושע ויש לחלק בין יואל מאליו לגרמ בו ופסרו: ומכח"ן בימה ש" טבריא. כל אדם וצנד שאל יפרוש קלע נמי לכל אדם ואפי' הנעלים עמא דמנא לקמן שהטו השנטיס זה עם זה אלל דהוה במכמורות וברשח והיינו הנעלים שהוא שלס: א"ן מחייבין אותו לעקור. פירש בקונטרס ש"כ עמיד ליטול לפי שמפסדין את התלתן וקשה לפירושו דאין מחייבין משמע שאין אסור בהנאתו ועוד דאם מתחילש ומתעלל לעוקרו למה לא נחייבו דהא איכא איסור כשמתחילש דמתן במסכת כלאים (פ"ה מ"ו) הירואה ירק בכרמו ואמר לכשאגיע שם אלקטנו מותרין לכשאחזור אלקטנו והוסף מאמס אסור ונראה לר"י דאין מחייבין אותו לעקור דאיכא איסורא שהרי הוא לא זרעו אלף מאליהו צאו ומשום מקיים ככלאס ליכא כיון דקשו להו עשבים ולר"ע איצטרין דאמר צדק בתרא דע"ו (דף ס"ד). ובמכות (דף כ"א): המקיים ככלאס לוקה ולאז מלקות ממש דלאו שאין בו מעשה הוא אלף איסורא בעלמא הוא א"כ אפי' לרנן איצטרין והיכא דניחא ליה חייבוה ממסם שלא יתשדוהו שזרעם והא דנקט תלתן שעלתה עם מיני עשבים ולא נקט תלתן שאלו ניהא ליה ברעיס מחמת התלתן שעלה אין מחייבין אותו לעקור: כאן לזירין. ה"ה דחוק משרה תלתן לזיריס דמעלו ליה וז"ת כיון דאיכא איסור כלאים אמאי אסור ללקט והאמר בפ"ק דמו"ק (דף ו) שקטו שיהו מפקדין כל השדה שיש בו כלאים וי"ל דהכא דביבא שיעורא דמתן במסכת כלאים (פ"ב מ"א) ומייתי לה בהמוכר פירות (ד"ב דף נ"ד). כל סאה שיש בו רובע ממין אחד ימעת:

שלא יקפיד בעל היער על כך: למאלל בהמה: מוח משרה והולטן מפסיד את התלתן. וקוטמין נטיעות: מן האילן קוטס בד ליעט או להרכיב ולא יקפיד בעל האילן: מוח מגרופים של זים. הוקףן זימו לשרוף מינח שמי גרופיות מלא שני אגרופין כדאמר בהמוכר את הספינה (ב"ב דף פ"ג). והן מחליפות ומזלזלות דבין ומשס אין לקטוס נטיעה מפני שמפסיד את הגרופיות: כפסילה. מחדש וכל שק מעיינות ישנים שהיו מימות יהושע: ומחכין. ומטילין חכה לצוד דגים: בימה של טבריא. ואל"ש שמתקן נפתלי היתה כולה כדאמרין לקמן (פ"ג): שלא יפרוס קלע. דרך ליידיס לתקוע ימידות ונעשות גדר קניס כניס להלכ שס דגים וקורין לו נמקומינו גז"ר וצארן אשכנז קורין לו וכו"ל. (ז) (שלא יפרוס קלע) מפני שמעכב ומעמיד את הספינה: לאחורי הגדר. לקמ"ס מפרש לה לא נראה אלף ליטול הימנה לזכר לקנח וא"ש שפורן את הגדר: ומסכין בשבילי הרשום. מסס בני אדם משהכניסו תנאחס עם שנת הוריעה מפקיריס שדומיהס ליכנס כהן כל אדם לקטר את הדרך שלא יקף והן נקראין שבילי הרשות לפי שברשות עושין והמה יהושע שלא יקפידו על כך: עד שסדר רביעה שניה. זמנה ב"ו צמחשתן כדאמרין בתענית (דף ט"ז). ומאז והלאה הרעיס לזמנות וקשה לה דריקת הרגל: ומסתלקין לזידו הדרכים. כל עת ואפי' בזמן שהתנאה בשדות הפקיר לכל אדם להסתלק מן הדרך מפני הימידות וליכנס לגבול שדה חבירו וליך על המייר אלל הדרך: מפני יסידות הדרכים. כימות החמה יעש הטעי ונעשה כימידות מקוס דריקת האדם ובהמה שדרסו שם כימות החורף ונעשו כשחמות: מפסגין. מנתק וזמורות הנשכות המעכבות אותו ועולה יורד עד שמואל את הדרך: מקומו. מקוס שנפל שם בשנת מותו קנאו לקבוצה ואין בעל השדה מעכב עליו: דקה. בהמה דקה ביער גסה שאינה מכלה את האילנות: אלל כפלושין. אחרי שטרם עליהן בעל השדה ותלסן אסור ליעול דדעמיה עליהו: יבשין. דעתו עליהם לאור: אין מחייבין אותו לעקור. העשבים ממנה משום כלאים לפי דבעל כרחו עמיד ליעול שמפסיד את התלתן: כאן. שהתלתן עומדת לזרע: כאן. שזרעה לאכול הזירין טורלי"ש בלע"ו: דמירכבא. מתפשטת וגדלת על העשבים ונעשין לה סמיה כעין דלת"ה של כרס: ומנא ידעינן. אס זרעה לאדם דשרי ליה למלקט מן העשבים בתנאי יהושע: משארי. עשויים כערוגות: בוים כביבא. כשיעור גובה בינה זריך להניח מן הזית מלמטה סמוך לגוש: מן הפקק ולמעלה. מותר לקטוס. פקק קשר: מאיכו של אילן. מפריו כלומר מענפין הרכין ודקין: ולא מחודו. מענפין גדולים וסנין כאלין גמור. ל"ה מחובו של אילן מנחכואמו מקוס שיש ענפין הרבה דהיינו צאמנע גבהו ולא מחודו למלעלה ענף האמצעי שהוא עליון ועיקר האילן מתשכות הגאונים: מן המדס. בד שגדל ויתוסף בשנה זו שערין אין עושה פרי: ולא

הגרות הב"ח

(א) נ"ב מעלו לה עשבים (ב) ו"ש ר"ה חוץ משרה וכו' מן קטמיה. כ"ב ע"כ ומתקם ר"ה דף י"ב ע"כ פ"כ"י דהוא מין מלני:

גליון הש"ס

נ"ב והפסגין מן הפקק. ונעשה מן קטמיה. כ"ב ע"כ פ"כ"י דהוא מין מלני. ו"ש ר"ה ופסקין ע"כ וכו' לשבאל בהמה. כ"ב ע"כ דף ק"ח מוספת ד"ה ה"ה מלני: תוס' ד"ה כאן וכו' ה"ה חזון משרה תלתן. ע"ן מוספת משהד"ס סימן ר"ל:

לעני רש"י

טבריא (פ"טגריין). חילבה (גרונתי וינתי. צמח הכשש לחלין). דור (גרין). סלכות לרנים. וכו"א וי"א]. סלכות לרנים (בגרמיו). טורלי"ש (טורלי"ש). כעלום קים.